

Sammanträde i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Datum Måndagen den 13 januari 2014

Tid 15.00 – 15.20

Plats Gjörwellsalen, Landstingshuset

<i>Ledamöter</i>	(M)	Filippa Reinfeldt	Ordförande
	(FP)	Birgitta Rydberg	1:e vice ordförande
	(S)	Dag Larsson	2:e vice ordförande
	(M)	Lars Joakim Lundquist	
	(M)	Marie Ljungberg Schött	
	(M)	Gunilla Helmerson	
	(M)	Lotta Lindblad-Söderman	
	(M)	Anne-Marie Larsson	
	(C)	Catrin Mattsson	
	(MP)	Helene Öberg	
	(V)	Håkan Jörnehed	
	(M)	Inger Akalla	
	(M)	Olle Reichenberg	
	(M)	Catarina Ekeståhl	
	(FP)	Lars Tunberg	
	(FP)	Ninos Maraha	
	(KD)	Margaretha Åkerberg	Tjänstgörande
	(S)	Mikael Sundesten	Tjänstgörande
	(S)	Barbro Nordgren	Tjänstgörande
	(S)	Jens Sjöström	Tjänstgörande
(MP)	Michel Silvestri		
(V)	Gunilla Roxby Cromvall		

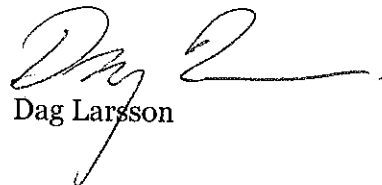
Övriga   Catarina Andersson Forsman (föredragande), Anwar Athabb,
Torun Boucher, Cecilia Carpelan, Lisbeth Ekebom, Kata Hansson,
Marie Hellström, Anette Karlsson, Leif Karnström, Anna Nergårdh,
Mats Reimbertsson, Carl Rydingstam och Katarina Winell

Justeringsdatum   Den 13 januari 2014

Anslagsdatum   Den 13 januari 2014

Justerat

Filippa Reinfeldt

Dag Larsson

Vid protokollet

Lisbeth Ekebom

§ 1 Val av justerare

Dag Larsson väljs att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

§ 2 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 3 Förslag att enligt lagen om valfrihetssystem godkänna ansökan inom vårdval förlossning HSN 1310-1164

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att enligt lagen om valfrihetssystem, LOV (2008:962), godkänna ansökan från Barnbördshuset i Praktikertjänst AB gällande vårdval förlossning.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-12-20

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till förvaltningens förslag

2 Håkan Jörneheds (V) förslag (bilaga 1) om bifall till

att återremittera ansökan från Barnbördshuset i Praktikertjänst AB gällande vårdval förlossning

att återkomma med en analys av vad det innebär att BB Sophia enbart tar emot från vecka 37 utifrån frågeställningarna i bilaga 1

att omedelbart justera beslutet.

Propositionsordning 1

Ordföranden ställer först proposition på Håkan Jörneheds (V) yrkande om återremiss och finner att Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs enligt följande voteringsproposition: Den som vill avslå återremissyrkandet röstar Ja. Den det ej vill röstar Nej. Vinner Ja har nämnden beslutat att ärendet ska avgöras i dag.

DL

Omröstningen utfaller med 14 ja-röster (Filippa Reinfeldt M, Lars-Joakim Lundquist M, Marie Ljungberg Schött M, Gunilla Helmerson M, Lotta Lindblad-Söderman M, Anne-Marie Larsson M, Birgitta Rydberg FP, Margaretha Åkerberg KD, Catrin Mattsson C, Dag Larsson S, Mikael Sundesten S, Barbro Nordgren S, Jens Sjöström S, Helene Öberg MP) och en nej-röst (Håkan Jörnehed V).

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar därmed enligt ordförandens förslag att besluta i ärendet vid dagens sammanträde.

Reservationer

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Propositionsordning 2

Inför beslut ställer ordföranden proposition på sitt yrkande om bifall till förvaltningens förslag. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna ansökan från Barnbördshuset i Praktikertjänst AB gällande vårdval förlossning enligt tjänsteutlåtandets beskrivning

att omedelbart justera beslutet.

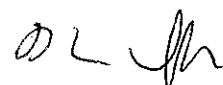
Deltar inte i beslutet

Håkan Jörnehed (V) deltar inte i beslutet.

Särskilt uttalande

S-ledamöterna lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 2).

Helene Öberg (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 3).

2014-01-13

Ärende 3
HSN 1310-1164

Förslag att enligt lagen om valfrihetssystem godkänna ansökan inom vårdval förlossning

Förslag till beslut:

- att* återremittera ansökan från Barnbördshuset i Praktikertjänst AB gällande vårdval förlossning
- att* återkomma med en analys av vad det innebär att BB Sophia enbart tar emot från vecka 37 utifrån nedanstående frågeställningar
- att* omedelbart justera beslutet.

Vänsterpartiet vill få utrett följande frågeställningar:

På vilket sätt påverkas övriga förlossningskliniker av att BB Sophia enbart ska ta emot normalförlossningar från vecka 37? Riskerar det att bli en snedbelastning för övriga förlossningskliniker och hur påverkar det landstinget, inte minst kostnadsmässigt, ur ett koncernperspektiv?

Hur påverkar dagens förslag BB Sophias verksamhet då de nu enbart får ta emot kvinnor från vecka 37 fast deras ursprungliga planer var att ha förlossningsklinik från vecka 32?

Hur kommer personalens situation påverkas av dagens förslag? Hur påverkas planeringen av verksamhetsförlagd utbildning på BB Sophia när man enbart kommer utföra förlossningar från vecka 37?

Slutligen vill vi också få ärendet kompletterat med anestesisrådets samt de andra nationella föreningarnas synpunkter som det i ärendet hänvisas till.

Förlossningsvården är hårt ansatt. Vi behöver omgående fler fullvärdiga förlossnings kliniker och förlossningsplatser i länet. Tyvärr har majoriteten inte agerat i den här frågan – utan hoppats på att vårdval förlossning ska agera åt dem.

Praktikertjänst har i samarbete med Sophiahemmet byggt en förlossningsklinik enligt konstens alla regler utifrån den grundläggande idén om vårdval. För

2014-01-13

Vänsterpartiet är det självklart att vi är positiva till varje förslag till förstärkning av förlossningsvården, men tyvärr återstår många frågetecken i och med dagens beslutsförslag.

Vi konstaterar att vi i början av 2014 står i en oerhört sårbar situation för länets blivande mammor och pappor. Med bättre framförhållning och en mer successiv utbyggnad av förlossningsvården och en skarpare personalpolitik hade det kunnat undvikas. Vänsterpartiet har lyft detta i sina budgetreservationer sedan 2010. Vänsterpartiet hade föredragit en utbyggnad av förlossningsvården i egen regi och en mer planlagd process – kanske allra främst ur ett kompetensförsörjningsperspektiv. Dagens förslag innebär istället att vi får en förlossningsklinik som inte är inarbetad i Framtidens Hälso- och sjukvård, hur ska det hanteras?

Dagens förslag innebär att BB Sophia enbart tar förlossningar från vecka 37. Men verksamheten är planerad för att kunna ta mot från vecka 32. Vad innebär det för förlossningsvården som helhet i länet när vården inte kompletteras med en fullvärdig förlossningsklinik? Hur många förlossningar verkar troligt att det nya förslaget innebär? Kommer det innebära någon förändring för de övriga förlossningsenheternas kapacitet jämförelsevis med det ursprungliga förslaget?

Hur påverkas förlossningsvården i stort när det privata tar normalförlossningar från vecka 37 medan det offentlig tar mer komplicerade och kostnadskrävande?

På Sophiahemmet finns planer på att starta en barnmorskeutbildning, vilket vi välkomnar. Tanken är att BB Sophia ska ta emot elever, men hur kommer det att fungera i praktiken, kan man ha verksamhetsförlagd utbildning på enbart normalförlossningar från vecka 37?

Anestesirådet har varit tveksamt ändå från början till planer på förlossningsklinik utanför ett akutsjukhus. Ingenstans i ärendet kan vi utläsa deras synpunkter i dag. Vi anser att ärendet bör kompletteras med anestesirådets synpunkter. Att kunna ge patientsäkervård, säker förlossning måste vara det övergripande målet.

Slutligen är personalsituationen då det gäller antal barnmorskor väldigt problematisk. Innan ett beslut tas om att godkänna BB Sophia bör man analysera personalsituationen för barnmorskor i länet. Det finns en uppenbar risk att förlossningsvården blir kaosartad nu under våren. Vi kan inte i dag med dessa osäkra parametrar ta ställning till förslaget. Därmed väljer vi att föreslå återremittera ärendet. Om så inte bifalls väljer vi att inte delta i beslutet.

Förslag att enligt lagen om valfrihetssystem godkänna ansökan inom vårdval förlossning

När vårdval förlossning infördes 2009 var målet att genom en ökad etableringsfrihet förbättra tillgängligheten och valfriheten för de gravida kvinnorna. Genom att tillskriva en förlossningspeng till varje gravid kvinna skulle kapaciteten vid varje förlossningsklinik kunna utökas allt eftersom fler kvinnor gjorde ett aktivt val att föda just där. Men i verkligheten ser problemen ut på ett helt annat sätt. En hög tillgänglighet inom ramen för ett vårdval bygger i grunden på att det finns en överkapacitet inom just det vårdvalsområdet.

Idag fattar Hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om att godkänna en ny vårdgivare inom ramen för vårdval förlossning. Att Stockholms län nu äntligen får en ny förlossningsklinik är ett välkommet besked. Men det får inte ske på bekostnad av vården och omhändertagandet vid de övriga klinikerna som nu är fallet. I det närmaste står vi nu inför en stundande bemanningskris, en bemanningskris som vi menar hade gått att undvika. Vi har sedan länge föreslagit att landstinget omgående borde påbörja ett arbete med att ta fram en långsiktig kompetensförsörjningsplan i likhet med den tioåriga investeringsplanen som finns för landstingets fastigheter. För det räcker inte med att öppna nya lokaler om det inte finns ny personal som kan arbeta där. Det räcker heller inte att öppna en ny förlossningsklinik om förlossningsvården på de övriga sjukhusen inte ges utrymme och möjligheter till att utveckla och förbättra omhändertagandet av de födande kvinnorna. Detta blir särskilt angeläget då det finns planer på att öppna ytterligare en förlossningsklinik vid St Görans sjukhus år 2017.

Kompetensförsörjningsplanen måste även innefatta en särskild genomgång av antalet platser på barnmorskeutbildningen i Stockholms län. Detta för att vi i dialog med staten ska kunna ställa de rätta kraven gällande det framtida behovet av personal till förlossningsvården:

Vi har sedan länge framfört våra synpunkter vad gäller vårdval förlossning och krävt en utvärdering av hela vårdvalet. Vid sidan av denna utvärdering har vi också krävt att en konsekvensanalys genomförs gällande vilka effekter ytterligare en förlossningsklinik i länet innebär för ekonomi, bemanning och arbetssätt.

Yttrande över Förslag att enligt lagen om valfrihetssystem godkänna ansökan inom vårdval förlossning

Vårt landsting behöver fler förlossningsplatser. Och det behövs en utveckling med målet att arbeta evidensbaserat med en barnmorska per födande kvinna. På pappret ser det därför utmärkt ut att BB Sophia startar upp. Men bristen på politiskt ansvar för bemanningssituationen, gör att vi inte kan välkomna en ny förlossningsklinik med den entusiasm som den förtjänar.

Vi välkomnar BB Sophia – men en vi ser samtidigt att fler förlossningsrum inte ökar kapaciteten i förlossningsvården. Det blir ett nollsummespel, när den nya kliniken bemannas med barnmorskor från de befintliga förlossningsklinikerna.

En viktig faktor för att må bra på sitt arbete är att man har inflytande över sin arbetssituation. Våra möten med anställda inom förlossningsvården visar att här finns mycket att göra för att nå dit. Att veta att schemat gäller, att det finns tid för lunch och ibland en stund för reflektion och fortbildning är tyvärr inte självklart idag. Som medarbetare i Stockholms landsting ska du också kunna ha inflytande över hur mycket du vill arbeta. Heltid borde helst vara en rättighet och deltid ska alltid vara en möjlighet. Det finns ingen anledning att politiker kräver att en enskild yrkesgrupp ska öka sin arbetstid för att lösa politiskt skapade problem.

Vidarutbildning tas inte tillvara och höjer inte lönen. Pensionsavgångar och tjänstledigheter ersätts inte av vikarie utan lämnas med vakanser. Vårdbehoven ökar. Det är inte konstigt att deltid är vanligt, och att personalomsättningen är stor. De som är trogna sin arbetsplats vittnar om att de inte längre känner den stolthet som fanns när de började sin tjänst.

Uppstarten av BB Sophia visar tydligt landstingets problem med styrning och finansiering av akutsjukhusen. Underfinansiering av akutsjukhusen gör dem till arbetsplatser som människor vill söka sig ifrån. Den mest erfarna kompetensen söker sig till en klinik med enbart normalförlossningar, och de mest komplicerade förlossningarna lämnas åt en klinik bemannad med många som kommer med sin utbildning ganska färsk i bagaget. Det optimala vore så klart en mix av erfarenheter.

2014-01-13

Turerna fram och tillbaka kring BB Sophia visar att frågan är politiskt känslig. Situationen i vården i övrigt gör att det inte är så enkelt att välkomna en ny aktör i vårdval förlossning. Vi har med förvåning sett hur landstingets företrädare försökt köpa sig tid genom att dra ut på beslutet, lova höjda löner för de barnmorskor som stannar på sina arbetsplatser, och förhandla med Praktikertjänst via media.

När nämnden idag fattar sitt beslut om ytterligare en klinik inom vårdval förlossning finns inte underlag med en plan för hur konsekvenserna för vården i övrigt, det vill säga blivande föräldrar och födande kvinnor, ska hanteras. Vi får se vad som kommer först, om det är ett mirakel som kommer att lösa bemanningsfrågan, eller politiskt ansvarstagande.